

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ВСТУП У СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування»
(назва програми)

Спеціальність 073 Менеджмент
(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: Білик Р.Р., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/bilyk-rostyslav-romanovych>

Контактний тел. 050 374 32 42
E-mail: r.bilik@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації

Очні консультації: згідно з графіком.
Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація навчальної дисципліни (призначення навчальної дисципліни) «Вступ у спеціальність».

«Вступ у спеціальність» викладається для студентів 1 курсу спеціальності 073 Менеджмент. Курс передбачає вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів роботи бакалавра з менеджменту, менеджера-адміністратора, з узагальненим об'єктом діяльності: первинний рівень управління структурними підрозділами, операційними системами та процесами в організаціях, зокрема в галузі міського господарства.

2. Мета навчальної дисципліни: прискорення адаптації студентів до умов та вимог вузівського життя, а також ознайомлення їх із сутністю, змістом та практичною спрямованістю обраної спеціальності.

3. Пререквізити.

Вивчення курсу передбачає кореляцію з такими дисциплінами: «Економічна теорія», «Актуальні питання історії та культури України», «Економічна теорія», «Історія економіки та менеджменту».

4. Результати навчання.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» та галузі знань 07 Управління і адміністрування вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК* 17. Здатність до започаткування власної справи.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	1	5	150	30	30			90		Залік
Заочна	I	1	5	150	10	-			140		Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	ІНД	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту											
Тема 1. Виша освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні	18	3	3	-	-	12	18	1	-	-	-	17
Тема 2. Нормативно- правова база підготовки	19	4	4	-	-	11	18	1	-	-	-	17
Тема 3.Роль випускової кафедри в підготовці фахівців.	19	4	4	-	-	11	19	2	-	-	-	17
Тема 4. Структура вишого навчального закладу та організація	19	4	4	-	-	11	19	2	-	-	-	17
Разом за ЗМ1	75	15	15	-	-	45	74	6	-	-	-	68
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту											
Тема 5. Організація як	19	4	4	-	-	11	19	1	-	-	-	18
Тема 6. Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.	19	4	4	-	-	11	19	1	-	-	-	18

Тема 7. Роль менеджера в процесі управління	19	4	4	-	-	11	19	1	-	-	-	18
Тема 8. Професійне самовизначення студента. Компетенції	18	3	3	-	-	12	19	1	-	-	-	18
Разом за ЗМ 2	75	15	15	-	-	30	76	4	-	-	-	72
Усього годин	150	30	30	-	-	90	150	10	-	-	-	140
Підсумкова форма	Залік											

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Вступ у спеціальність» направлена на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносилися на самостійне вивчення, а також виконання дослідницького завдання по кожному змістовому модулю.

№	Назва теми	К-ть годин	
		денна	заочна
	Змістовий модуль 1. Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту		
1	Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу. Державний стандарт вищої освіти в Україні. Система вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку. Входження до Єдиного європейського освітнього простору. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).	12	17
2	Нормативно-правова база підготовки фахівців з менеджменту. Таблиця відповідності шкали оцінювання ЕСТБ з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців. Система державних стандартів вищої освіти. Загальна характеристика нормативно-правової бази організації навчального процесу у вищому навчальному закладі. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; укази президента, постанови Кабінету Міністрів, накази Міністерства освіти і науки України.	11	17

3	Роль випускової кафедри в підготовці фахівців. Перелік профільюючих дисциплін окремих кафедр. Характеристика та зміст навчально-методичних комплексів дисциплін. Організація навчально-виховної роботи на випусковій кафедрі. Характеристика основних дисциплін та спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою.	11	17
4	Структура вищого навчального закладу та організація навчально-виховного процесу Організація науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язки з виробництвом. Місце ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України. Загальні відомості про ВНЗ. Статут ВНЗ, Правила внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ. Основні структурні підрозділи ВНЗ. Види і зміст навчальних занять. Роль і місце кожного виду занять у формуванні якостей фахівця.	11	17
Змістовий модуль 2. Узагальнена характеристика фахівця з менеджменту			
5	Організація як об'єкт управління. Організація самостійної роботи студентів у процесі підготовки до семінарських і практичних занять. Консультації та їх значення. Практична підготовка студентів з фаху. Роль і місце навчальних практик у підготовці менеджерів. Організація практики в центрі імітаційного моделювання та реінжинірингу ВНЗ. Особливості організації навчального процесу студентів з фаху.	11	18
6	Професія «менеджер»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. Робота менеджера нижчого, середнього і вищого рівнів управління організацією. Роль менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю	11	18
7	Роль менеджера в процесі управління організацією Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень. Вимоги до особистості менеджера. Ділові властивості: компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності. Особистісні властивості: вольові та морально-психологічні риси, здоров'я та спосіб життя. Підприємливість та комунікабельність	11	18
8	Професійне самовизначення студента. Компетенції менеджера. Класифікація підходів до розуміння лідерства. Лідерство як сукупність певних рис характеру керівника. Самовдосконалення. Самоменеджмент.	12	18
		90	140

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У викладання курсу використовуються такі освітні технології:

1. Лекції та їх презентації.
2. Онлайн-лекції, у тому числі – відео з відомими економістами або гостьові лекції викладачів ЗВО, з якими укладено договори про співробітництво.
3. Семінарські заняття, вебінари й онлайн-дискусії.
4. Групова робота, коли студенти розв'язують практичні завдання та кейси.
5. Онлайн-тести та опитування: Використання системи MOODLE.
6. Застосування інформаційних технологій, використання статистичних даних для аналізу економічних процесів, створення графіків та діаграм для пояснення їх динаміки.
7. Зовнішні гостьові лекції експертів і практиків, що допомагає здобувачам освіти побачити, як теорія використовується на практиці.
8. Електронні підручники і ресурси репозитарію ЧНУ.

Методи навчання:

- МН 1 – лекція-візуалізація;
- МН 2 – проблемна лекція;
- МН 4 – семінар-дискусія;
- МН 5 – семінар-діалог;
- МН 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- МН 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- МН 8 – робота з тестами;
- МН 9 – робота в групах;
- МН 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- МН 11 – ділові ігри;
- МН 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання

- МО 1. фронтальне опитування,
- МО 2. індивідуальне опитування,
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних),
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань,
- МО 5. захист бізнес-кейсів, проектів,
- МО 6. ділові ігри,
- МО 7. реферати,
- МО 8. есе,
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій,
- МО 11. тестування,
- МО 12. тематичні контрольні роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі

використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять – обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на семінарському занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженням графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Політика щодо визнання результатів, здобутих шляхом неформальної освіти. Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у системі формальної освіти)» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол № 109 від 28 березня 2022 року, <https://www.chnu.edu.ua/media/Zaykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів (додатково 10 балів до підсумкової оцінки) при наявності сертифіката (свідоцтва тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
8	8	8	6	6	8	8	8		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Основи професійної освіти. Підручник. М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. К.: КНУБА, 2018. 613 с.
2. Менеджмент : Навчальний посібник. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-menedzhment-bakalavr.pdf>
4. Полінкевич О.М., Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15846>
5. Буняк Н.М., Коленда Н.В., Черчик Л.М. Менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2017. 278 с.
6. Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях : навч. посібн. За ред. Балашова А.М., Мошека Г.Є. К. Алерта. 2018. 620 с.

8.2. Допоміжна

1. Сарафінчан А.Г., Білик Р.Р. Соціально-економічні засади функціонування суб'єктів господарювання територіальних громад. Регіональна економіка. 2022. №4(106). С. 37-45.
2. The analysis of factors affecting the household savings as a part of food security management. Pruntseva, G., Davymuka, S., Yakubiv, V., ...Bilyk, R., Popadynets, N. International Journal of Data and Network Science, 2021, 5(4), стр. 769–774.
3. Сірик З.О., Панухник О.В., Білик Р.Р. Внутрішньо-ресурсний потенціал місцевого самоврядування: особливості використання. Український журнал прикладної економіки. Том 5. № 3. 2020. С. 26-41.
4. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Іляш О.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Підручник. Чернівці: Технодрук. 2020. 458 с.
5. Білик Р.Р., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л. Бізнес-планування підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Чернівці: Технодрук. 2019. 264 с.
6. Фінансова безпека підприємства: Навчальний посібник / З.С. Варналій, З.Б. Живко, Р.Р. Білик, М.О. Живко; за ред. З.С. Варналія. Київ, 2018. 300 с.
7. Лугова В. М., Голубев С. М. Основи самоменеджменту та лідерства : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.
8. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера : навч. посіб. Харків : НТУ "ХПІ", 2017. 100 с.
9. Демиденко М.А. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. Нац. гірн. ун-т. Д. : 2016. 104 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
6. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (erasmusplus.org.ua)
10. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
11. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
12. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
13. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf
14. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>